

Mintegia: Giza eskubideak, bizikidetza eta aniztasunaren kudeaketa positiboa

EGITARAUA

Bilbo, azaroak 18, 10.30h - 18.30h

Bizkaia Aretoa Gela:
Elhuyar.
Abandoibarra Etorb., 3,
48009 Bilbo

www.ods.ceipaz.org
info@demospaz.org

Mintegia:

Giza eskubideak, bizikidetza eta aniztasunaren kudeaketa positiboa

AURKEZPENA

Bizikidetzaren oinarrietako bat da pertsona guztien giza eskubideak eta duintasuna errespetatzea, arraza, generoa, jatorria, sinesmenak edo beste edozein inguruabar pertsonal edo sozial bereizi gabe. Gizarterik oparoenak pluralenak dira, arlo kultural, sozial eta erlijiosoan bat egiten duten askotariko identitateak dauzkatenak, herritarrei aberastasuna eta aukerak ekartzen baitizkie aniztasunak, pertsonen bizi-kalitatea hobetuko duten alternatibetan berrikuntzak sartzen badira.

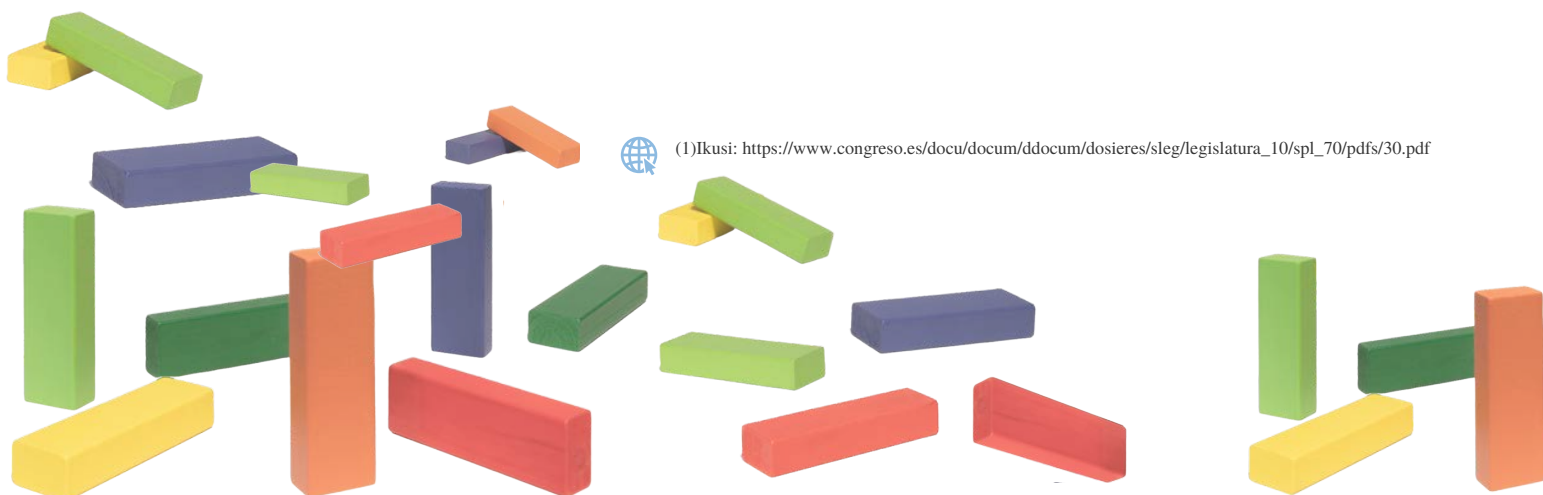
UNESCOk kultur aniztasunari buruzko adierazpen unibertsala egin zuen 2001eko azaroaren 2an, eta, bertan jasotzen denez, konfiantzazko eta elkarri ulertzeko giroa sortuz gero, kultur aniztasunak, tolerantziak, elkarrizketak eta lankidetzak bermatzen dute gehien nazioartean bakea eta segurtasuna egotea. Adierazpen unibertsalak “elkartasun handiagoa lortu nahi du, kultur aniztasunaren aitortzan, gizakion batasunaren kontzientzian eta kulturarteko trukeen garapenean oinarrituta”.(1)

Identitateak dinamikoak dira, eta modu askotan zehazten dira; hortaz, erreferente historikoetatik, norberaren bizipenetatik eta bizi dugun testuingurutik abiatuta eraikitzen dira, unean-uneko toki eta garaiek mugatuta. Desberdintasunak eta identitate-aniztasuna errespetuz integratzea erronka handia da gaur-gaurkoz, baina baita aukera-iturria ere, gizaki guztion berdintasuna defendatzeko konpromisoa hartzea baitakar integrazio horrek.

Eskubideen unibertsaltasunaren eta eskubideak aniztasun kultural eta sozialeko errealitateetan aplikatzearen arteko tentsioak eztabaidak sortzen ditu, eskubideek eremu askotan (hizkuntzen erabileran, hezkuntzako edukietan eta hirigintza-antolamenduan, besteak beste) daukaten irismenari dagokionez. Demokraziak berekin dakar gizaratearen kultura- eta identitate-aniztasuna onartzea; baita, ordea, errespetatu eta babestu egin behar den zatiketa-maila bat onestea ere. Guztiok aukera berberak izatea bilatuko duen eta gatazken kudeaketa giza eskubideen ikuspegitik abiatuta jorratuko duen gizarte bat sustatzea da kontua.



(1) Ikusi: https://www.congreso.es/docu/docum/ddocum/dosieres/sleg/legislatura_10/spl_70/pdfs/30.pdf



Euskal erakundeek Bizikidetzaren, Giza Eskubide eta Aniztasunaren Plan berri bat abiarazi dute (Udaberri 2021-2024), “giza eskubideen erabateko erabileraren bidez bizikidetzaren aurrera egiten” laguntzeko helburuarekin. Halaber, Euskal Autonomia Erkidegoko udalak eta foru-aldundiak bizikidetzaren planak egiten ari dira, giza eskubideen ikuspegitik aniztasunari garrantzia emateko. Mintegi honetan, beraz, aniztasunaren kudeaketa positiboa esploratzeko eta edukiz hornitzeko aukera izango dugu, baita 2030eko Agendaren esparruan herritartasuna baliatzeak planteatzen dituen erronka berriei heltzekoa ere.

HELBURUAK

Mintegiak honako helburu hauek ditu:

- Giza eskubideen, aniztasunaren eta bizikidetzaren arteko loturen inguruan hausnartzea.
- Gaur egungo gizarteetan dauden askotariko aniztasun motetan sakontzea (erlijioa, hizkuntza, kultura, etnia...) eta guztion eskubideak bermatuko dituzten gizarte inklusibo eta kohesionatuak eraikitzearen inguruan hausnartzea.
- Bizikidetzaren, giza eskubideen eta aniztasunaren arloko “jarduera onak” eta esperientziak ezagutzea.

ANTOLATZAILEAK

DEMOSPAZ-UAM giza eskubideen, demokraziaren, bake-kulturaren eta indarkeriarik ezaren institutuak eta Bake Kultura fundazioak antolatu dituzte mintegiok, eta Eusko Jaurlaritzaren Giza Eskubide, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusiarekin batera egiten den jardueraren programan kokatuta daude. Bestetik,

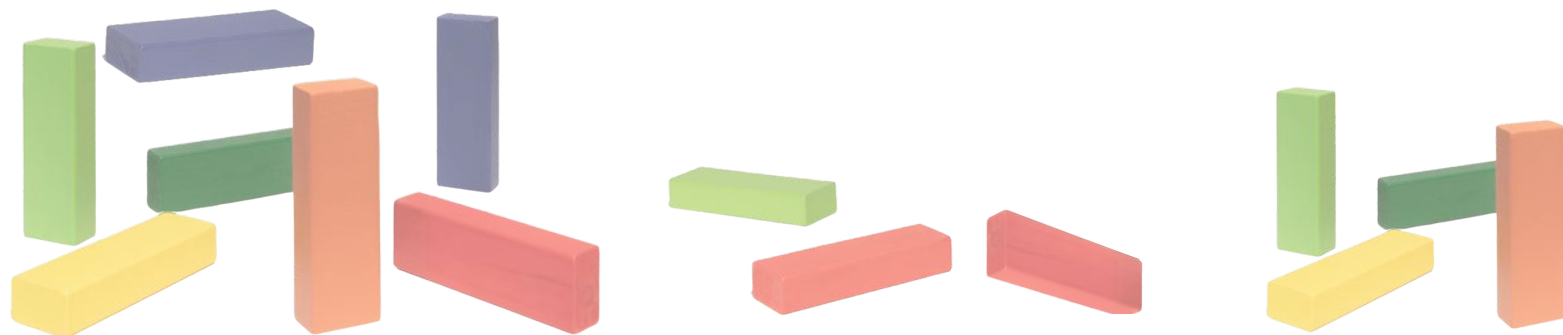
Madrilgo Unibertsitate Autonomoaren Gizarte Justiziarako Hezkuntzaren UNESCO katedraren laguntza jaso dute.

METODOLOGIA

Diziplinaz gaindiko mintegi-formatua proposatzen da: hainbat ezagutza-arlotako adituak eta tokiko nahiz nazioarteko eremuan lan egiten duten askotariko aktoreak bilduko ditu. Eztabaida gidatzeko, galdera jakin batzuk egingo dira, eta elkarrizketaren ildo nagusiak ezarriko dituen dokumentu bat erabiliko da. Hala nahi

dituen hizlariak idatzizko ekarpen bat aurreratu ahalko dute, beren ikuspegia zabalgaratu ahal izateko. Jakintzen elkarrizketa eta ezagutzaren eraikuntza kolektiboa bilatuko dira; horrenbestez, hitzartzeak laburrak izango dira, elkarrizketari eta trukeari bide emateko.

Mintegion emaitza gisara, agertzen diren ideia eta proposamen nagusiak jaso dira.



EGITARRAUA



Lekua: Bizkaia Aretoa. Gela: Elhuyar. Abandoibarra Etorb., 3, 48009 Bilbo



Fecha: azaroak 18, 10.30h - 18.30h

10.30-11.30h. ONGIETORRIA ETA MINTEGIAREN AURKEZPENA

- **Manuela Mesa**, DEMOSPAZ-UAM institutuko zuzendarikidea.
- **Federico Mayor Zaragoza**, Bake Kultura fundazioko presidentea.
- **José Antonio Rodríguez Ranz**, Eusko Jaurlaritzaren Giza Eskubide, Memoria eta Lankidetzaren sailburuordea eta **Monika Hernando**, Giza Eskubide, Biktima eta Aniztasun zuzendaria.

11.30-13.45h. I. BLOKEA. GIZA ESKUBIDEAK, ANIZTASUNA ETA BIZIKIDETZA: nazioarteko eta tokiko egoera orokorra

Saio honetan, giza eskubideen, bizikidetzaren eta aniztasunaren kudeaketa positiboaren arteko lotura aztertuko dugu, polarizazioak eta konfrontazioak ezaugarritzen duten gaur egungo testuingurua aintzat hartuta. Gizarte plural eta aniztan giza eskubideen ikuspegia nola txerta daitezkeen eta diskriminazio-nahiz bazterketa-iturriak nola murriztu daitezkeen aztertuko dugu. Halaber, desberdinkeriak eta kolektibo jakin batzuen bereizketak duten eginkizuna zein den ikusiko dugu, baita egoera hori jorratze aldera hartzen ari diren neurriak (nazioartekoak zein tokikoak) aztertuko ere.

Honako galdera hauei erantzutea da asmoa:

- Gizarte anitz eta pluraletan, nola berma daitezke giza eskubideak?
- Nola egin dakieke aurre desberdintasunak areagotzen dituzten, gizartea zatitzen duten eta herritarrak elkarren kontra jartzen dituzten polarizazio-dinamikei?
- Zein dira diskriminazio-iturri nagusiak, nola agertzen dira eta zein dira diskriminazio-iturri horiek murrizteko estrategia eraginkorrenak?
- Aniztasuna kudeatzeko zein eredu izan dute arrakasta gehien? Zergatik?



Aurkezlea: Manuela Mesa, DEMOSPAZ-UAM institutuko zuzendarikidea.

Madrilen egindako saioaren eta debatearen gai nagusien laburpena. **Manuela Mesa** eta **Carlos Giménez**, DEMOSPAZ-UAM institutua.

Hizlariak:

- **Maidar Maraña**, Baketik fundazioko zuzendaria
- **Ane Ortega**, Equiling proiektua
- **Maria Oianguren**, Gernika Gogoratzuz egitasmoko zuzendaria
- **Sergio Garcia**, Nafarroako Unibertsitate Publikoa
- **Rosabel Argote**, CEAR-Euskadi

13.45 a 15.00h. BAZKARIA

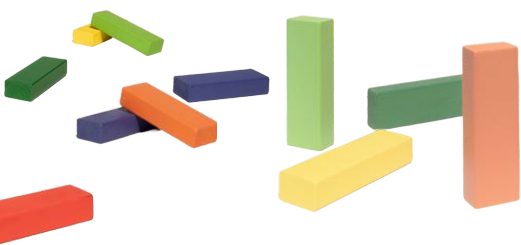
15.00-16.30h. II. BLOKEA. BIZIKIDETZA-PLANAK: ANIZTASUNAREN ETA GIZA ESKUBIDEEN ALDEKO APUSTUA.

Saio honetan, Euskal Autonomia Erkidegoko udaletan eta foru-aldundietan ezartzen ari diren Bizikidetza, Giza Eskubide eta Aniztasunaren Planen zimenduetan jorratuko ditugu, eta planok etniagatik, sexu-joeragatik, hizkuntza-aniztasunagatik eta/edo aniztasun funtzionalagatik agertzen diren askotariko diskriminazioak gainditzen nola laguntzen duten edo lagundu duten ikusiko dugu.

Aurkezlea: Carlos Giménez, DEMOSPAZ-UAM institutuko zuzendaria eta Gizarte Antropologiako katedraduna (UAM).

Hizlariak:

- *Eskolan (ez) aniztasuna: eskola segregazioa giza eskubideen arazo gisa.* **Javier Murillo**. Zuzendaria Gizarte Justiziarako Hezkuntzako UNESCO Katedra, UAM.
- *Gipuzkoan Aniztasuna Sustatzeko II. Foru Planaren esperientzia. Eskubide-berdintasuna.* **Jon Gamba**, Gipuzkoako Foru Aldundiaren Giza Eskubideen zuzendaria.
- *Gasteizko Bizikidetza Plana.* **Silvia Pardes**, Bizikidetza eta Aniztasunerako Zerbitzua. Gasteizko Udala.



16.30-17.00h. Atsedena/kafea

17.00-18.30h. –III. BLOKEA. ANIZTASUNAREN KUDEAKETA POSITIBORAKO ETA BIZIKIDETZARAKO JARDUERA ONAK ETA PROPOSAMENAK

Saio honetan, aniztasuna nola jorra daitekeen ikusiko dugu, kolektiboen araberako zatiketa gaindituko duen eta giza eskubideak bermatzea, bizikidetzaren sustatzea eta herritartasuna baliatzea azpimarratuko duen begirada orokor batetik abiatuta.

1. Zuen esperientzian, aniztasunaren kudeaketa positiboak zer esan nahi du?
2. Berriazkotetasunak gainditzeko lagunduko duen ikuspegi orokor batetik abiatuta, nola jorra daiteke diskriminazioa, ikuspegi hori giza eskubideen agendara sartzeko?

Aurkezlea: **Manuela Mesa**, DEMOSPAZ-UAM institutuko zuzendarikidea eta CEIPAZeko zuzendaria.

- *Todas Juntas / Guztiok Batera proiektua.* **Nekane Viota**, UNESCO Etxea.
- *Bandak legeztatu? Kaleko gazte-taldeek kudeaketan dauden dilemak,* **Héctor Grad**, UAMko Gizarte Antropologiako irakasle titularra eta **María Oliver**, TRANSGANG eta LEBAN proiektuen tokiko ikertzailea Madrilen, Bartzelonako Pompeu Fabra Unibertsitatea.
- *Kulturarteko esku-hartze komunitariorako proiektua.* **Bárbara Calderón**, ICI proiektuaren zuzendaritza zientifikoko taldea/ **Carlos Giménez**, proiektuaren zuzendaria.
- *Aniztasuna eta bizikidetzaren unibertsitate-eremuan.* **Cecilia Simon**, Psikologia Fakultateko irakasle titularra. Ekitateari, aniztasunari eta hezkuntza inklusiboari buruzko ikerketa-proiektua. UAM.

